

ALKOHOLPOLITISK HANDLINGSPLAN FOR TOLGA KOMMUNE 2023-2028

I henhold til alkohollovens § 1-7d

Kommunestyrets vedtak i sak xx/23 21.09.2023

Handlingsplanen skal revideres ved behov og senest innen

01.04.2028

Innholdsfortegnelse

LOVHJEMMEL OG FORMÅL	3
MÅLSETNINGER I TOLGA KOMMUNE.....	3
DEFINISJONER.....	3
DELEGERT MYNDIGHET FRA KOMMUNESTYRET TIL FORMANNSKAPET	4
DELEGERT MYNDIGHET FRA FORMANNSKAPET TIL ADMINISTRASJONEN VED KOMMUNEDIREKTØREN	4
RETNINGSLINJER FOR UTØVELSE AV TOLGA KOMMUNES POLITIKK VEDRØRENDE SALG- OG SKJENKING AV ALKOHOLHOLDIGE DRIKKER.....	5
GENERELT	5
BEVILLINGSGEBYR	8
KRITERIER FOR BEVILLING- INTERNKONTROLL.....	8
KOMMUNALE SKJENKEBEVILLINGER.....	8
Alminnelig skjenkebevilling for 4 års-periode	9
Innførsel og tilvirkning av alkoholholdig drikk for skjenking i egen virksomhet.....	9
Skjenkebevilling ved Enkeltanledning	9
SALGSBEVILLINGER.....	10
KONTROLL AV SALGS- OG SKJENKESTEDER	10
SANKSJONER/INNDRAGNING AV BEVILLINGER.....	10
REVISJON	11

LOVHJEMMEL OG FORMÅL

1. I henhold til Lov om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. (alkoholloven), [§ 1-7d](#), skal kommunen utarbeide en alkoholpolitisk handlingsplan.
2. Alkohollovens formål er i størst mulig utstrekning å begrense de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære. Som et ledd i dette sikter loven på å begrense forbruket av alkoholholdige drikkevarer.

MÅLSETNINGER I TOLGA KOMMUNE

1. Handlingsplanen gir retningslinjer for Tolga kommunes salgs- og skjenkepolitikk for alkoholholdige drikker i perioden 01.10.2023-30.06.2028, og bygger på regelverket i [Alkoholloven](#) og [Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk](#).
2. De enkelte søknader om salgs- og skjenkebevillinger, og kontroll med innvilgede bevillinger, behandles i overensstemmelse med prinsippene i handlingsplanen og regelverket i gjeldende lover og forskrifter.
3. Tolga kommune vil arbeide for å redusere de samfunnsmessige og individuelle skader som kan forårsakes av alkoholbruk gjennom å søke å begrense alkoholkonsumet, samt å bidra til å skape en selvkritisk holdning til alkoholkonsum.
4. Tolga kommune skal drive aktivt opplysningsarbeid omkring alkoholbruk blant barn, ungdom og deres foreldre via kommunens skoler og helsetjenester.
5. Tolga kommune vil arbeide for å opprettholde og skape alkoholfrie arenaer for både ungdom og voksne i kommunen.

DEFINISJONER

- Alkoholfri drikk: drikk som inneholder under 0,7 volumprosent alkohol
- Alkoholsvak drikk: drikk som inneholder fra og med 0,7 til og med 2,5 volumprosent alkohol (for eksempel lettøl)
- Alkoholholdig drikk gruppe 1: Drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 % alkohol (for eksempel øl og rusbrus)
- Alkoholholdig drikk gruppe 2: Drikk som inneholder over 4,7 % og mindre enn 22 % alkohol (vin)
- Alkoholholdig drikk gruppe 3: Drikk som inneholder fra og med 22 % til og med 60 % alkohol (brennevin)
- Med salg forstås overdragelse av alkoholholdig drikk til forbruker mot vederlag for drikking utenfor salgsstedet.
- Med skjenking forstås salg for drikking på stedet.

- Aldersgrense: Salg, skjenking eller utlevering av alkoholholdig drikk gruppe 3 (brennevin) må ikke skje til noen som er under 20 år.
- Aldersgrense: Salg, skjenking eller utlevering av alkoholsvak drikk og alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 (øl og vin) må ikke skje til noen som er under 18 år.
- Aldersgrense: Den som selger, utleverer eller skjenker alkoholholdig drikk gruppe 3, må ha fylt 20 år, og den som selger, utleverer eller skjenker alkoholsvak drikk og alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2, må ha fylt 18 år. Dette gjelder likevel ikke ved salg av alkoholsvak drikk (0,7- 2,5 %) når en person over 18 år har daglig tilsyn med salget.

DELEGERT MYNDIGHET FRA KOMMUNESTYRET TIL FORMANNSKAPET

1. Tolga Kommunestyre har delegert sin myndighet etter alkoholloven m/forskrifter til Formannskapet. Unntatt delegasjon er alkohollovens § 1-7d om kommunal alkoholpolitisk handlingsplan som kommunestyret skal vedta selv.
2. Formannskapet vedtar kommunale bevillinger for salg av alkoholholdig drikk gruppe 1 og til skjenking av alkoholholdig drikk for inntil 4 år, med opphør 30. juni året etter at nytt kommunestyre tiltrer, jf. [ahl § 1-6 2.ledd 1.punktum](#).
3. Formannskapet vedtar bevillinger som utvides til å omfatte tilvirkning av alkoholholdig drikk som ikke er brennevin, eller til innførsel, for skjenking i egen virksomhet, jf. [ahl § 4-2 3.ledd](#) og [§ 1-7e](#), og tilsvarende for salg av alkoholholdig drikk i egen virksomhet i henhold til [ahl §§ 3-1b](#), [1-7f](#) og [3-4a](#).
4. Formannskapet vedtar inndragning av salgs- og skjenkebevillinger i henhold til [ahl § 1-8](#).

DELEGERT MYNDIGHET FRA FORMANNSKAPET TIL ADMINISTRASJONEN VED KOMMUNEDIREKTØREN

1. Kommunedirektøren kan kun avgjøre enkeltsaker eller typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning.
2. Kommunedirektøren delegeres følgende myndighet:
 - a) Gi skjenkebevilling for enkeltanledninger. Bevillingen kan være alminnelig eller gjelde skjenking til deltakere i et sluttet selskap, jf. [ahl §1-6 2.ledd](#), siste punktum og [§ 4.2](#).
 - b) Godkjenne utvida skjenketid og utvida skjenkelokale for enkelt anledning, jf. [ahl § 4-4 3.ledd](#) og [§ 4-2 4.ledd](#).
 - c) Engasjere kontrollør, jf. [ahl § 1-9](#). Kontroll med utøvelsen av bevillingene tilligger kommunen.

- d) Innkreving av bevillingsgebyr i henhold til [alkoholforskriftens \(ahf\) kap. 6](#) og formannskapetets vedtak ved tildeling av de 4-årige faste salgs- og skjenkebevillingene, samt innkreving av bevillingsgebyr for bevilling ved enkeltanledning.
- e) Myndighet til å ettergi bevillingsgebyr delegeres til Kommunedirektøren. Bevillingsgebyret kan ettergis bare dersom det foreligger billighetsgrunner eller gebyret anses som uerholdelig.
- f) Myndighet til å avholde kunnskapsprøve om alkohollovgevingen, samt å godkjenne styrer og stedfortreder for bevillingen, jf [ahl §1-7c](#) og [ahf kap. 5](#).

RETNINGSLINJER FOR UTØVELSE AV TOLGA KOMMUNES POLITIKK VEDRØRENDE SALG- OG SKJENKING AV ALKOHOLHOLDIGE DRIKKER

GENERELT

1. Bevillingsperioden for faste salgs- og skjenkesteder er satt til 4 år og utløper 30.06 året etter hvert kommunestyrevalg.
2. Før bevilling gis skal kommunen innhente uttalelse fra sosialtjenesten og politiet. Det kan også innhentes uttalelse fra skatte- og avgiftsmyndighetene når det anses nødvendig. Kommunen kan kreve at søker dokumenterer vandel og kunnskaper om alkoholloven, og legger fram finansieringsplan, driftsbudsjett og likviditetsbudsjett for virksomheten.
3. Ved vurdering om bevilling skal gis kan kommunen skjønnsmessig legge vekt på momenter som antallet salgs- og skjenkesteder, stedets karakter, beliggenhet, målgruppe, trafikk- og ordensmessige forhold, næringspolitiske hensyn, hensynet til lokalmiljøet og søkers egnethet til å ha bevilling.
4. Melding om gitte bevillinger i kommunen sendes politiet, kommunens engasjerte bevillings-kontrollør og skatte- og avgiftsmyndighetene.
5. For hver faste bevilling skal utpekes en salgs- eller skjenkestyrer med stedfortreder som skal godkjennes av kommunen. Styrer og stedfortreder må være ansatt på salgs- eller skjenkestedet eller ha en eierstilling, være over 20 år, og ha bestått kunnskapsprøve i alkoholloven. Kunnskapsprøve skal avlegges på kommunehuset innen to måneder etter styrer og stedfortreders tiltredelse.
6. Bevillingshaver må straks søke godkjenning av ny styrer dersom styrer slutter i virksomheten.
7. For avleggelse av kunnskapsprøve, herunder forsøk på avleggelse, betales et forskuddsgebyr til kommunen på kroner 400,-, [ref ahf §5-6](#)
8. Styrer og stedfortreder for salgs- og skjenkebevillinger ved enkeltanledninger er fritatt fra å avlegge kunnskapsprøve.
9. Ansvarlig vertskap – anbefalte kurs og e-læring for ansatte på faste skjenkesteder. En sentral del av ansvarlig alkoholhåndtering er at de ansatte på skjenkesteder får opplæring i alkoholloven og situasjonshåndtering. For å

øke kompetansen hos ansatte i skjenkebransjen er det utviklet et e-læringskurs som gir en innføring i aktuelle bestemmelser i alkoholloven og kunnskap om alkoholens virkning på kroppen. Helsedirektoratet mener at kommunene kan sette vilkår om at kurset gjennomføres.

10. Tolga kommune anbefaler sterkt bevillingshaver på faste skjenkesteder om å sørge for at alle ansatte som skjenker alkohol gjennomgår e-læringskurs i Ansvarlig Vertskap. Dokumentasjon på gjennomgått kurs oppbevares til virksomhetens internkontrollsystem.

Lenke til kurset:

<https://ansvarligvertskap.helsedirektoratet.no/client/default.aspx?CAID=331280&ChangedCourse=true>

11. Ved fornyelse av bevilling legges det vekt på om søker kan anses egnet til å ha salgs- og skjenkebevilling. Det kan tas hensyn til tidligere erfaringer med søkeren utøvelse av bevilling i form av eksempelvis:

- Brudd på vilkår som er satt for bevillingen
- Brudd på skjenke- eller aldersbestemmelser
- Endring av driftskonsept uten godkjenning
- Klanderverdige ordensforhold ved bevertningsstedet
- Brudd på reklamebestemmelser

12. Det gis ikke skjenkerett for alkoholholdige drikker ved idrettsarrangementer eller ved arrangementer som er beregnet på barn og unge i Tolga kommune.

13. Faste bevillinger i Tolga kommune pr september 2023

2 butikker har salgsbevilling for alkoholholdige drikker (max 4,7 %):

	Omsetning øl/rusbrus 2022 (liter)
COOP Prix Tolga	38.485
COOP Marked i Vingelen	8.909
Sum solgt på butikkene (liter)	47.394

10 virksomheter har fast/alminnelig skjenkebevilling i kommunen:

Virksomhet	Omsetning Øl/Rusbrus 2022 (liter)	Omsetning Vin 2022 (liter)	Omsetning Brennevin 2022 (liter)
-------------------	--	-----------------------------------	---

Malmplassen Gjestegård	959	51	21
Vingelsgaard Gjestgiveri	90	77	6
Ivaregga ska	19	4	2
Foreningen Olsens Venner	809	45	8
Bunåva	420	3	3
Hodalsbudeia (Fjellstua)	46	7	0
Snekkargarden	50	20	0
Dølmotunet	1.356	0	0
Escapade Norvegienne	138	136	3
Omsorgstunet	-	-	-
Sum omsatt (liter)	3.887	343	43

14. Skjenkebevilling ved enkeltanledninger

I tillegg til de faste salgs- og skjenkebevillingene **innvilges det årlig 5 - 8 søknader om skjenkebevilling ved enkeltanledninger** til lag og foreninger i Tolga kommune.

15. Opplysningsarbeid

Tolga kommune har en målsetning (se s 3) om å drive aktivt opplysningsarbeid omkring alkoholbruk blant barn, ungdom og deres foreldre via kommunens skoler og helsetjenester.

Politiet, i samarbeid med kommunehelsetjenesten og skolen, holder årlig «Utsett» - kurs til foreldre med barn i ungdomsskolen i tillegg til informasjonsopplegg til elevene i ungdomsskolen med temaene nettvett-alkohol-rus.

16. Alkoholfrie arenaer

Tolga kommune har en målsetning (se s 3) om å arbeide for å opprettholde og skape alkoholfrie arenaer for både ungdom og voksne i kommunen.

Det skal ikke gis skjenkerett for alkoholholdige drikker ved idrettsarrangementer eller ved arrangementer som er beregnet på barn og unge i Tolga kommune.

Fritidsklubben for ungdom er en alkoholfri arena.

BEVILLINGSGEBYR

Bevillingsgebyret for salgsbevillinger og alminnelige skjenkebevillinger beregnes på grunnlag av forventet omsatt mengde alkoholholdig drikk, og beregnes etter de til enhver tid gjeldende satser pr vareliter som er fastsatt i [Alkoholforskriftens\(ahf\) § 6-2](#). Beløpene justeres årlig.

Bevillingsgebyret skal iht [ahf § 6-2](#) utgjøre pr. år (i 2023) minimum kr 1.800 for salg og kr 5.800 for skjenking. Bevillingsmyndigheten kan likevel i særlige tilfeller bestemme at gebyret skal settes lavere. For ambulerende bevilling kan bevillingsmyndigheten kreve et gebyr på inntil kr 420 pr. gang (i 2023).

I Tolga formannskaps vedtak i sak 46/20 04.06.2020 om alminnelige salgs- og skjenkebevilling for perioden 01.07.2020 til 30.06.2024 ble minimumsgebyrene for de 2 faste salgsbevillingene og de 8 faste skjenkebevillingene satt til kr 1.1700 pr år for salg og kr 1.100 for skjenking. Dette ble vedtatt med hjemmel ahf § 6-2 3.ledd, andre punktum: «Bevillingsmyndigheten kan likevel i særlige tilfeller bestemme at gebyret skal settes lavere.»

Innehavere av de faste salgs- og skjenkebevillingene er pålagt å sende inn omsetningsoppgave for alkoholholdig drikk solgt og skjenket foregående år innen den 1. mars årlig. Endelig gebyr for den enkelte virksomhet beregnes ut fra dette etter satsene i [alkoholforskriftens § 6-2](#). Satsene justeres årlig.

For søknader om skjenke- og salgsbevillinger ved enkeltanledninger krever kommunen et saksbehandlingsgebyr på kr 420,- (2023) jf. [forskriftens § 6-2, siste ledd](#).

KRITERIER FOR BEVILLING- INTERNKONTROLL

All servering og skjenking av alkoholholdig drikk mot en eller annen form for betaling krever bevilling. Ansvarlig skjenkestyrer må være fylt 20 år. Det er bevillingshavers plikt og ansvar å sette seg inn i de gjeldende lover og regelverk, og at bevillingen utøves på en forsvarlig måte etter disse.

I henhold til [alkoholforskriftens kapittel 8](#) er innehavere av salgs- og skjenkebevillinger pålagt ha et internkontrollsystem for å sikre at krav fastsatt i eller i medhold av alkoholoven overholdes, og at virksomheten drives i henhold til bevillingen, alkoholoven og bestemmelser fastsatt i medhold av alkoholoven. Internkontrollsystemet skal kunne forevises ved kontroll.

KOMMUNALE SKJENKEBEVILLINGER

Følgende bevillinger kan tildeles:

Alminnelig skjenkebevilling for 4 års-periode

Hjemles i alkohollovens [§ 1-6, 2. ledd](#)

Bevillingen gjelder for et bestemt lokale/tydelig avgrenset område og en bestemt type virksomhet. Det kan gis bevilling for skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 1, alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 eller all alkoholholdig drikk.

Maksimal skjenketid:

- Gruppe 1 og 2: kl. fra 08:00 til kl. 01:00
- Gruppe 3: kl. 13:00 til kl. 01:00
- Fastsatt skjenketid og skjenkested kan utvides for enkeltanledninger etter søknad mot gebyr kr 420,- (i 2023) pr anledning, men iht [ahl § 4-4](#) er skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 3 er forbudt mellom kl. 03.00 og 13.00 og skjenking av annen alkoholholdig drikk er forbudt mellom kl. 03.00 og 06.00.
- På overnattingssteder kan det til overnattingsgjester skjenkes øl og vin (gr 1 og gr 2) uten hensyn til ovennevnte begrensning.

Konsum av utskjenket alkohol må opphøre senest 30 minutter etter skjenketidens utløp.

Bevillingshaver forplikter seg til å føre et rimelig utvalg alkoholsvake drikker og drikker som må regnes som en naturlig erstatning for øl og vin (alkoholfri drikk).

Innførsel og tilvirkning av alkoholholdig drikk for skjenking i egen virksomhet

Alminnelig skjenkebevilling kan utvides til å gjelde innførsel og tilvirkning av alkoholholdig drikk som ikke er brennevin (mindre enn 22 vol prosent) som skjenkes på skjenkestedet, jf [alkohollovens § 4-2, tredje ledd](#). Slik bevilling kan bare gis hvis tilvirkningen skal skje ved skjenkestedet, og tilvirkningen og skjenkingen vil utgjøre en del av stedets helhetlige karakter og serveringstilbud, jf alkohollovens [§ 1-7e](#).

Skjenkebevilling ved Enkeltanledning

Hjemles i [alkohollovens § 1-6, 2. ledd, siste punktum](#)

Bevilling for en enkelt, bestemt anledning / en bestemt periode gjelder for åpne arrangementer som festivaler, konserter og dansetilstelninger m.v.. Bevillingen gjelder for et bestemt lokale/ tydelig avgrenset område. Det kan gis bevilling for skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 1, alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 eller all alkoholholdig drikk.

Maksimal skjenketid:

- Gruppe 1 og 2: kl. fra 08:00 til kl. 01:00
- Gruppe 3: kl. 13:00 til kl. 01:00

Bevillingsgebyr settes til kr 420,-, (i 2023) pr anledning ved åpne arrangementer og kr. 320,- for sluttete selskap. Med "sluttete selskap" menes at det allerede, og før skjenkingen begynner, er dannet en sluttet krets av personer (navnlig inviterte) som samles for et bestemt formål, i et bestemt lokale/ tydelig avgrenset område.

Konsum av utskjenket alkohol må opphøre senest 30 minutter etter skjenketidens utløp.

Bevillingshaver forplikter seg til å føre et rimelig utvalg alkoholsvake drikker og drikker som må regnes som en naturlig erstatning for øl og vin (alkoholfri drikk).

Det skal oppnevnes skjenkestyrer og stedfortreder ved alle bevillinger, men ved enkeltanledninger gjelder ikke kravet om bestått kunnskapsprøve. Politiet og kontrolltjenesten skal underrettes om bevillingen.

Søknad om slik bevilling bør være kommunen i hende innen 3 uker før arrangementet skal avholdes. Det kan innhentes uttalelse fra politi, skattemyndigheter og sosialtjeneste i kommunen for søknader om enkeltanledning.

SALGSBEVILLINGER

Hjemles i [alkoholovens § 3-1](#).

Det kan gis bevilling for salg av alkoholholdig drikke gruppe 1 (maks 4,7 volumprosent) ved dagligvareforretninger.

Salgstider ([iht ahl § 3-7](#)):

- I Tolga kommuner tillates salg av alkoholholdig drikk i butikkens åpningstid; dog ikke senere enn kl. 20.00 på hverdager, og ikke senere enn kl. 18.00 på dager før søn- og helligdager unntatt dagen før Kristi Himmelfartsdag.
- Det er ikke tillatt med salg av alkoholholdig drikk på søndager og helligdager, 1. og 17. mai.

KONTROLL AV SALGS- OG SKJENKESTEDER

Kommunen har ansvar for å føre kontroll med bevillingene, jf. [ahl §1-9](#) og [alkoholforskriftens kapittel 9](#). Kommunen skal overvåke at den løpende virksomheten ved salgs- og skjenkestedene drives på en forsvarlig måte og i overensstemmelse med de regler som er fastsatt.

Kommuneadministrasjonen ved Kommunedirektøren har delegert myndighet til å engasjere kontrollør som skal foreta uanmeldte kontroller minimum tre ganger per år av alle faste salgs- og skjenkesteder i kommunen. Kontrollørene avgir rapport direkte til Kommunedirektøren. I inneværende avtaleperiode er det Securitas as som er engasjert av kommunen til å utføre kontrollene.

SANKSJONER/INNDRAGNING AV BEVILLINGER

I henhold til [alkoholovens § 1-8](#) kan kommunestyret (i Tolga kommune delegert til formannskapet) inndra en bevilling for en tidsbegrenset periode eller for resten av

bevillingsperioden, dersom vilkårene i lovens [§ 1-7b](#) (krav til vandel) ikke lenger er oppfylt, eller dersom bevillingshaver ikke oppfyller sine forpliktelser. En bevilling kan også inndras dersom det skjer gjentatt omsetning av narkotika på skjenkestedet, dersom det skjer gjentatt diskriminering ved skjenkestedet eller om bevillingen ikke er benyttet det siste året. Politiet kan iht [ahl § 1-8a](#) stenge et salgs- eller skjenkested for inntil to dager når det er nødvendig for å hindre forstyrrelse av offentlig ro og orden, ivareta enkeltpersoners eller allmennhetens sikkerhet eller for å avverge eller stanse lovbrudd.

Bestemmelsene i [alkoholforskriftens §§10-1 til 10-7](#) omhandler prikktildeling ved brudd på bevillingshavers alkoholrettslige forpliktelser. Kommunen kan tildele prikker på bakgrunn av gjennomført kontroll i henhold til [alkoholforskriftens kapittel 9](#), eller etter rapport fra andre myndigheter, som politiet. Dersom bevillingshaver blir tildelt 12 prikker i løpet av 2 år skal bevillingen inndras.

REVISJON

Handlingsplanen revideres ved behov og senest innen 01.04.2028.